

(feltevést), azután a kérdéseket, majd a feladat és terv után készül el a döntnöki utasítás, amelynek összeállítására a döntnököket és döntnökegedeket a terepre magával viszi, ahol részletesen ismerteti a gyakorlat lefolyását és az egyes döntnökök által a csapatnak adandó feladatot (döntnöki közlést).

Az ilyen döntnöki közlés — feladat — a legapróbb részletekig tartalmazza a támadás során előadódó anyagi ellátás minden egyes részét, az utánszállításra használatos útak, — pótlás pontjai (felvételező helyek), — ezred felvételező állomás, segélyhely, stb.-t Megszabja a gyakorlat egyes mozzanatait alatt megoldandó feladatokat, pl. lőszer-ellátást a támadás megindulása előtt, — lőszerutánpótlás harc folyamán, stb.

A mozzanatonkénti végrehajtásra részletes tervet állít össze, melyekben a feltevés alapján a tervezett ténykedések és a résztvevők elhatározásait, a kiképzési célt, időpontok megjelölésével tünteti fel.

A gyakorlati megbeszélést terepasztalon tartja, itt a harc helyzetet, az arcvonalmögötti részek helyzetét és a szállítási útvonalakat szemléltető módon tudja bemutatni. Ezen a megbeszélésen az összes beosztott tisztek részt vesznek, — tisztesekkel és legénységgel, külön megbeszélést tart.

A megbeszélésen említi meg a gyakorlat lényegét, az oktatási célokat, megbeszéli az egyes kérdéseket, ismerteti a harcászati helyzetet és az arcvonalmögötti helyzetet, majd minden egyes mozzanatot külön-külön megbeszél. Kidomborítja, hogy minden résztvevő végezze el a saját feladatát és azt ne ruházza át másra. Mind a foglalkozás, mind pedig a megbeszélés a résztvevőknek kellő gyakorlatot adjon az utánpótlási szolgálat végrehajtására.

Ebből a rövid cikkből bepillantást nyerhetünk abba az alapos és legapróbb részletekig menő, gyakorlati munkába, mellyel a Szovjet hadseregnek az utánpótló szolgálatot oktatják. Érdekes megfigyelni, hogy minden résztvevőnek a rábízott feladatot magának kell elvégeznie, azt nem ruházhatja át másra.

Ahol ilyen körülmények között gyakorlati módszerrel oktatják a nagy fontosságú utánpótló szolgálatot, — ott annak a harcban is működnie kell, mint ahogyan az a Szovjet hadseregnek mindenkor kifogástalanul működött is.

Bocsor Pál

Vetített képek a kiképzés szolgálatában.

(Az Orosz Katonai Szemle 1946. évi 13. számában megjelent cikk alapján.)

A vetített képeknek — főleg a mozgófényképeknek — a jelentősége az oktatás, nevelés és kiképzés terén közismert. Az egyes államok hadseregei és polgári intézményei egyaránt általánosan bevezették már a szemléltetés e módját. Mi is foglalkozunk vele, — és csupán anyagi nehézségek késleltetik teljes kifejlődését.

A katonai kiképzésnek úgyszólván nincs olyan mozzanata, ahol

a vetített képeket ne alkalmazhatnánk sikerrel: ezeknek segítségével a kiképzés tökéletesebbé tehető és lényegesen meggyorsítható. Külön kiemelendő előnye e kiképzési eszköznek az, hogy alkalmazásával egyöntetűség biztosítható. Az egyes alakulatokat ugyanazzal a személtető anyaggal láthatjuk el és így minden egyéni félreértés, ferdtítés kiküszöbölhető.

Nagyon sok olyan bemutatás válik vetített képekkel lehetővé, amelyekről egyébként — legalább is a tömegek kiképzésénél — egyáltalában le kellene mondani.

Vetítésre általában a 16 mm keskenyfilmeket használjuk, minnek előnye a normálfilmmel szemben a kisebb méreteken kívül az, hogy a berendezés és kezelése lényegesen olcsóbb és egyszerűbb, a filmanyag nem gyúlékony és így a normálfilmnél kötelező különleges biztonsági rendszabályok elejthetők. A keskeny vetítőberendezés készül hordozható kivitelben is, ami percek alatt bárhol felállítható.

Állóképeket általában diaposzítívekről vetítünk (üveglemez vagy filmszalag). Fényképezhető is, rajzolható is. Át nem látszó képek, ábrák — tehát bármely vázlat, térképlap, könyv, stb. — vetítését is lehetővé teszi az epidiaszkop.

Az oktatás, a kiképzés szolgálatában már az állóképek vetítése is nagy előnyöket biztosít, ami feltétlenül indokoltá teszi a berendezkedés költségeit — azonban a mozgókép ugyszólván korlátlan lehetőségeket nyújt. Segélyével minden mozgást tetszőlegesen, mozzanatokra bonthatunk, az alapos megfigyelés és magyarázat által megkívánt mérvben lassítva. Így a pillanat tört részei alatt lejátszódó folyamatok kényelmesen és alaposan megfigyelhetővé, kiértékelhetővé tehetők. Ezzel a módszerrel már ballisztikai felvételek is készültek kilőtt lövedékek mozgásáról. Viszont a folyamat meg is fordítható; hosszú idő alatt kifejlődő történések a fejlődés lényeges mozzanataiban napokon, esetleg hónapokon keresztül fotografálva, percek alatt lepergethetők és így az egész folyamat egységesen érzékelhető.

Nemcsak az oktatásnál, bemutatásnál értékes segédeszköz a film, hanem igen eredményesen felhasználható gyakorló eszköz is. Például lökiképzésnél: mozgócélok esetén, harckocsi-lövész, vadászpilóta stb. kiképzésnél rengeteg lőszer és üzemanyag takarítható meg s a kiképzési idő is lényegesen rövidíthető, ha a célratartás erre a célra berendezett löszobában, megfelelő modell fegyverrel, vetített mozgóképekre történik. Természetesen a célzóberendezés a vetítőberendezéssel olyan műszaki összeköttetésben áll, ami az elcsettetés pillanatában a célratartás helyességét regisztrálja.

Ezzel a módszerrel képezték ki a második világháborúban az amerikai repülőket, ahol a gyakorlatban igazolódott be e módszer értéke, különösen a kiképzési idő rendkívüli lerövidítése terén.

Remélhető, hogy e téren — mint anyagi helyzetünk lehetővé teszi — nálunk is komoly fejlődés következik be.

Petróczy Gyula